Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0011

De voedselcrisis, fraude in de voedselketen en de controle daarop

Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over de voedselcrisis, fraude in de voedselketen en de controle daarop (2013/2091(INI))

(2016/C 482/04)

Het Europees Parlement,

— gezien het vijfpuntenactieplan ([1]) ingediend door de Commissie in maart 2013 na de ontdekking van een enorm netwerk van fraudeurs die paardenvlees voor rundvlees lieten doorgaan,

— gezien Verordening (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake officiële controles op de naleving van de wetgeving inzake diervoeders en levensmiddelen en de voorschriften inzake diergezondheid en dierenwelzijn,

— gezien Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden,

— gezien Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1924/2006 en (EG) nr. 1925/2006 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 87/250/EEG van de Commissie, Richtlijn 90/496/EEG van de Raad, Richtlijn 1999/10/EG van de Commissie, Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2002/67/EG en 2008/5/EG van de Commissie, en Verordening (EG) nr. 608/2004 van de Commissie,

— gezien het voorstel voor een verordening betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid, teeltmateriaal en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen (COM (2013)0265),

— gezien het verslag van de Europese Rekenkamer van 11 oktober 2012 over de omgang met belangenconflicten bij vier agentschappen van de Europese Unie,

— gezien artikel 48 van zijn Reglement,

— gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de adviezen van de Commissie interne markt en consumentenbescherming en de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling (A7-0434/2013),

A. overwegende dat de algemene beginselen van de levensmiddelenwetgeving van de EU, overeenkomstigs Verordening (EG) nr. 178/2002, het in de handel brengen van onveilig voedsel verbieden, alsook frauduleuze praktijken, de vervalsing van voedsel en alle andere praktijken die de consument kunnen misleiden;

B. overwegende dat Verordening (EG) nr. 1924/2006 inzake voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen en Verordening (EU) nr. 1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten gedetailleerde bepalingen bevatten die misleidende reclame en etikettering verbieden;

C. overwegende dat het huidige EU-regelgevingskader voor voedselveiligheid en de voedselketen tot nu toe heeft geleid tot een hoog niveau van voedselveiligheid voor Europese consumenten; overwegende dat de huidige wetgeving echter nog steeds zwakheden vertoont en niet altijd betrouwbaar is, en dat er daarom verbeteringen in de praktijk nodig zijn;

([1]) http://ec.europa.eu/food/food/horsemeat/plan_en.htm.

D. overwegende dat tegelijkertijd recente gevallen van voedselfraude het vertrouwen van de consument in de voedselketen hebben aangetast, met negatieve gevolge voor de landbouw- en voedingssector, aangezien deze schandalen het algemene beeld van deze voor de Europese economie wezenlijke sector schaden; overwegende dat het uiterst belangrijk is om het consumentenvertrouwen in Europese levensmiddelen te herstellen, zowel binnen als buiten de EU; overwegende dat evenwel moet worden benadrukt dat het overgrote deel van de Europese levensmiddelen van uitstekende kwaliteit is en bijgevolg internationale erkenning verdient;

E. overwegende dat transparantie een essentieel onderdeel is van de wijze waarop de Commissie en de lidstaten voedselveiligheidscontroles aanpakken;

F. overwegende dat de levensmiddelensector een van de grootste economische sectoren in de EU is, die 48 miljoen banen verstrekt en jaarlijks 715 miljard euro waard is;

G. overwegende dat individuele gevallen van voedselfraude een negatief effect hebben gehad op het imago van de hele levensmiddelensector;

H. overwegende dat de levensmiddelenwetgeving van de EU zeer nauwkeurig is wat betreft voedselveiligheid en voorziet in controles en tests op residuen en andere vervuiling van levensmiddelen en diervoeder, maar dat er geen kader bestaat dat specifiek gericht is op voedselfraude, afgezien van de algemene bepaling dat consumenten niet misleid mogen worden;

I. overwegende dat er ook problemen zijn geconstateerd bij de uitvoering van de huidige wetgeving en dat er behoefte is aan doeltreffendere officiële controles van levensmiddelen van dierlijke oorsprong in elke fase van de voedselketen;

J. overwegende dat er geen statistieken bestaan over de frequentie van voedselfraude in de EU en dat de Commissie pas kort geleden voedselfraude tot een nieuw actiegebied heeft gemaakt;

K. overwegende dat in recente gevallen van voedselfraude onder andere paardenvlees als rundvlees en vlees van met fenylbutazon behandelde paarden als eetbaar paardenvlees in de handel zijn gebracht, gewoon meel als biologisch meel, legbatterij-eieren als biologische eieren en strooizout als consumentenzout in de handel zijn gebracht, met methanol vervuilde alcohol voor de productie van gedistilleerde dranken is gebruikt, met dioxinen verontreinigde vetten in diervoeder zijn verwerkt en vissoorten en visserijproducten verkeerd zijn geëtiketteerd;

L. overwegende dat voedselfraude meestal wordt gepleegd waar de mogelijkheden en de aanlokkelijkheid groot zijn en de pakkans en de sancties klein zijn;

M. overwegende dat de voedselketen vaak lang en complex is en dat vele exploitanten van levensmiddelenbedrijven en andere partijen erbij betrokken zijn; overwegende dat consumenten steeds minder goed weten hoe hun voedsel wordt geproduceerd en overwegende dat afzonderlijke bedrijven niet altijd het overzicht hebben over de gehele voedselketen en hiertoe niet verplicht zijn;

N. overwegende dat de enorme fraude met paardenvlees in kant-en-klaarmaaltijden in heel Europa het symptoom is van een oncontroleerbare gemondialiseerde leveringsketen, een levensmiddelensysteem dat erop gericht is steeds meer en goedkoper te produceren, en een onvolledig etiketteringssysteem;

O. overwegende dat handelaren en tussenpersonen in de voedselketen niet altijd geregistreerd en gecertificeerd zijn als exploitanten van levensmiddelenbedrijven; overwegende dat de Commissie en de lidstaten vaak geen zekerheid hebben over de manier waarop niet-geregistreerde handelaren te werk gaan;

P. overwegende dat na ernstige gevallen van voedselfraude veroordeelde frauderende levensmiddelenbedrijven soms door de nationale bevoegde autoriteiten worden gesloten; overwegende dat deze bedrijven zich kort daarna ergens anders laten registreren en hun activiteiten gewoon voortzetten; overwegende dat informatie-uitwisseling over veroordeelde frauderende bedrijven tussen de lidstaten het toezicht op deze bedrijven zou verbeteren, zodat kan worden voorkomen dat zij opnieuw gaan frauderen;

Dinsdag 14 januari 2014

Q. overwegende dat de lidstaten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering en handhaving van de EU-levensmiddelenwetgeving en dat handhavings- en controleactiviteiten dus vaak tot nationaal niveau beperkt blijven, waardoor grensoverschrijdend EU-toezicht niet of nauwelijks bestaat;

R. overwegende dat de nationale autoriteiten geneigd zijn hun controles op voedselveiligheid te concentreren en geen prioriteit te geven aan voedselfraude, vaak door een gebrek aan capaciteit en middelen;

S. overwegende dat de bevoegde autoriteiten van sommige lidstaten over gespecialiseerde politie-eenheden ter bestrijding van voedselfraude beschikken; overwegende dat in sommige lidstaten de controleactiviteiten gedeeltelijk worden overgedragen aan particuliere controle-instanties; overwegende dat in andere lidstaten de controles volledig door de bevoegde autoriteiten worden uitgevoerd;

T. overwegende dat het systeem voor snelle waarschuwingen voor levensmiddelen en diervoeders een nuttig instrument is voor de snelle uitwisseling van informatie tussen lidstaten en de Commissie, zoals kort geleden bij de fraude met paardenvlees;

U. overwegende dat het Voedsel- en Veterinair Bureau (VVB) van de Commissie belast is met de controles op de naleving van de EU-vereisten inzake voedselveiligheid en -kwaliteit, en overwegende dat het typisch is dat de VVB-audits vooraf worden aangekondigd en worden voorbereid in samenwerking met de bevoegde autoriteiten; overwegende dat het VVB vanwege zijn geringe capaciteit slechts een beperkt aantal controles per jaar kan uitvoeren; overwegende dat het VVB kenbaar heeft gemaakt dat het momenteel niet over voldoende middelen en know-how beschikt om zich op voedselfraude te kunnen richten;

V. overwegende dat de waarschuwingen over de toename van het aantal geslachte paarden in bepaalde lidstaten volledig zijn genegeerd door de bevoegde autoriteiten, en met name het VVB;

W. overwegende dat Europol een stijging van het aantal gevallen van voedselfraude heeft geconstateerd en verwacht dat deze tendens zich zal voortzetten, in combinatie met de groeiende betrokkenheid van criminele organisaties bij voedselfraude;

X. overwegende dat het informatiesysteem van Europol door de lidstaten kan worden gebruikt voor het delen van informatie over grensoverschrijdend onderzoek; overwegende dat Europol uitsluitend op verzoek van de lidstaten deze kan bijstaan met de kennis, analyse-instrumenten en databanken waarover het agentschap beschikt; overwegende dat bij de paardenvleesfraude de lidstaten aanvankelijk terughoudend waren in hun samenwerking met Europol;

Y. overwegende dat Europol sinds 2011 met succes verscheidene OPSON-operaties heeft uitgevoerd tegen namaak- en ondermaatse levensmiddelen; overwegende dat Europol bij die operaties samenwerkt met Interpol, de autoriteiten van de lidstaten, niet-EU-landen en particuliere partners;

Z. overwegende dat de vermelding van het land of de plaats van oorsprong van vlees en vleesproducten op zich geen fraude voorkomt; overwegende dat de oorsprong van een levensmiddel soms voor een deel de prijs van het levensmiddel bepaalt;

AA. overwegende dat de sluiting van de momenteel door de EU geplande vrijhandelsovereenkomsten ertoe zou kunnen leiden dat de Europese voedselveiligheidswetgeving wordt afgezwakt;

AB. overwegende dat een nieuwe inspanning moet worden ondernomen om fraude te beschouwen binnen een economische context die wordt gekenmerkt door de mondiale financiële crisis en sociale dumping binnen en buiten de EU;

AC. overwegende dat werkwijzen als trading tot een „race to the bottom" op het vlak van kwaliteit, veiligheid en transparantie leiden en gevolgen hebben voor de winstmarges van de hele sector;

AD. overwegende dat de distributiepraktijken en het gebruik van tussenpersonen de productiemarkten destabiliseren door de marges van de producenten te verkleinen;

Voedselfraude: omvang en definitie

1. betreurt dat de bestrijding van voedselfraude een relatief nieuw onderwerp op de Europese agenda is en dat dit onderwerp in het verleden nooit een sleutelprioriteit is geweest voor wetgeving en handhaving op nationaal en EU-niveau;

2. spreekt zijn bezorgdheid uit over het potentiële effect van voedselfraude op het consumentenvertrouwen, de voedselveiligheid, de werking van de levensmiddelenketen en de stabiliteit van de landbouwprijzen, en benadrukt dat het belangrijk is om het vertrouwen van de Europese consumenten snel te herstellen;

3. vraagt de Commissie dan ook om voedselfraude alle vereiste aandacht te geven en alle nodige maatregelen te nemen om fraudepreventie en -bestrijding tot integraal onderdeel van het EU-beleid te maken;

4. benadrukt dat meer inzicht moet worden verkregen in de omvang, frequentie en aard van voedselfraude in de EU; verzoekt de Commissie en de lidstaten systematisch gegevens over gevallen van fraude te verzamelen, en uit te wisselen over optimale manieren om voedselfraude op het spoor te komen en te bestrijden;

5. merkt op dat de huidige EU-wetgeving niet voorziet in een definitie van voedselfraude en dat de lidstaten verschillend te werk gaan bij het definiëren ervan; meent dat één enkele definitie van wezenlijk belang is voor de ontwikkeling van een Europese aanpak ter bestrijding van voedselfraude; benadrukt dat op korte termijn een geharmoniseerde definitie op EU-niveau moet worden aangenomen, op basis van discussies met de lidstaten, betrokkenen en deskundigen, waarin elementen als niet-naleving van de levensmiddelenwetgeving en/of misleiding van de consument (waaronder het verzwijgen van productinformatie), opzet en potentieel financieel voordeel en/of concurrentievoordeel, moeten worden opgenomen;

6. benadrukt dat levensmiddelenfraude, gezien de aard van de interne markt van de EU, in veel gevallen de grenzen van de lidstaten overschrijdt en een bedreiging vormt voor de gezondheid van alle Europese burgers;

7. merkt op dat recente gevallen van voedselfraude verschillende soorten voedselfraude aan het licht hebben gebracht, zoals vervanging van belangrijke ingrediënten door goedkopere en kwalitatief minderwaardige alternatieven, onjuiste vermelding van bij de bereiding van vlees- of visserijproducten gebruikte diersoorten, onjuiste gewichtsvermelding, verkoop van gewone levensmiddelen als biologische levensmiddelen, onrechtmatig gebruik van kwaliteitslogo's betreffende oorsprong of dierenwelzijn, verkoop van vis uit de aquacultuur met het etiket „in het wild gevangen", verkoop van vis van een inferieure variëteit onder de naam van de hogere categorie of een duurdere soort, namaak en verkoop van levensmiddelen na het verstrijken van de uiterste-houdbaarheidsdatum;

8. wijst erop dat onder andere olijfolie, vis, biologische producten, granen, honing, koffie, thee, kruiden, wijn, bepaalde vruchtensappen, melk en vlees, vaak het voorwerp van fraude zijn;

9. is bezorgd over tekenen die erop wijzen dat het aantal fraudegevallen toeneemt en dat voedselfraude een toenemende tendens is die structurele zwakheden in de voedselketen weerspiegelt;

Factoren

10. merkt op dat voedselfraude in het algemeen wordt gepleegd daar waar het mogelijke financiële voordeel groot en de pakkans klein is; vindt het onhoudbaar dat voedselfraude in de EU lucratief is en dat de pakkans relatief klein is;

11. wijst op de complexiteit en het grensoverschrijdende karakter van de voedselketen, in combinatie met het hoofdzakelijk nationale karakter van controles, sancties en handhaving, hetgeen naar verluidt het risico op voedselfraude verhoogt; meent dat een betere traceerbaarheid van ingrediënten en producten in de hele voedselketen fraude zou helpen bestrijden;

Dinsdag 14 januari 2014

12. onderstreept dat er veel aandacht moet worden besteed aan controles op goederen die uit derde landen worden ingevoerd en op de naleving van de EU-normen inzake de veiligheid van levensmiddelen en diervoeder;

13. wijst eveneens op andere factoren die vaak worden genoemd in het kader van voedselfraude, zoals de huidige economische crisis, de bezuinigingsmaatregelen bij controle-instanties en de druk van de detailhandel en andere spelers om de voedselproductie steeds goedkoper te maken;

Geleerde lessen en aanbevelingen

Institutioneel kader

14. is verheugd over het besluit van de Commissie om een voedselfraudeteam op te richten en erkent de inspanningen van Europol in de strijd tegen voedselfraude; moedigt de Commissie aan om de ontwikkeling van een referentielaboratorium van de EU voor de echtheid van levensmiddelen te overwegen;

15. is verheugd dat de Commissie van plan is in 2014 een conferentie over voedselfraude te organiseren om de betrokkenen beter bewust te maken;

16. is ervan overtuigd dat onaangekondigde onafhankelijke inspecties essentieel zijn om ervoor te zorgen dat de normen inzake voedselveiligheid en etikettering daadwerkelijk worden toegepast; is daarom van mening dat onaangekondigde inspecties de norm dienen te zijn;

17. verzoekt de Commissie om de door het VVB uitgevoerde audits eveneens betrekking te doen hebben op voedselfraude; is van mening dat het VVB en de lidstaten regelmatig onafhankelijke en verplichte onaangekondigde inspecties zouden moeten verrichten om opzettelijke inbreuken op te sporen, teneinde ervoor te zorgen de strengste normen inzake voedselveiligheid effectief worden nageleefd; is van mening dat het belangrijk is dat officiële controles en inspecties op transparante wijze verlopen en dat de verslagen en resultaten van de controles en inspecties bij levensmiddelenbedrijven openbaar worden gemaakt om het vertrouwen van de consument te herstellen en te behouden;

18. betreurt dat de verslagen van het VVB en de audits van de Commissie en de lidstaten weinig zichtbaarheid krijgen en dat er weinig rekening mee wordt gehouden; vraagt de Commissie een sterkere follow-up te geven aan verslagen en aanbevelingen van het VVB;

19. verzoekt de begrotingsautoriteit om de capaciteit en de middelen van het VVB en van het fraudeteam van de Commissie uit te breiden;

20. uit zijn bezorgdheid over de vermindering van de financiële middelen in de EU voor de instanties die deze essentiële controletaken uitvoeren;

21. vraagt de lidstaten en de Europese regio's de controle-instanties van voldoende personeel en financiële en technische middelen te voorzien;

22. benadrukt het feit dat efficiënte controles en inspecties moeten worden uitgevoerd zonder dat dit leidt tot onnodige administratieve rompslomp voor kmo's;

23. stelt voor een jaarlijkse hoorzitting van het VVB door zijn Commissie ENVI te organiseren tijdens welke voltooide en toekomstige audits worden besproken voorafgaand aan de aanneming door het VVB van zijn werkprogramma voor het volgende jaar;

24. vraagt de lidstaten erop toe te zien dat de kwesties die het VVB aan de orde stelt, naar behoren worden aangepakt;

25. merkt op dat eventuele wijzigingen in de procedure voor de herziening en de vaststelling van de prioriteiten van het werkprogramma van het VVB geen wijziging vergen van de wetgevingsprocedure voor de vaststelling van de werkprogramma's van het VVB;

26. vraagt de Commissie en de lidstaten meer bepaald een follow-up te geven aan de bevindingen van de audits van het VVB met betrekking tot vervalste dossiers over de medische behandeling van dieren die bestemd zijn voor de slacht en uitvoer naar de EU, en te beletten dat vlees en andere dierlijke producten uit derde landen in de EU in de handel worden gebracht als niet kan worden gegarandeerd dat zij voldoen aan de voedselveiligheidsvoorschriften van de EU;

27. merkt op dat de lidstaten vaak op hindernissen stuiten bij de vervolging van frauderende exploitanten van levensmiddelenbedrijven met grensoverschrijdende activiteiten binnen de EU, vanwege rechtsbevoegdheidskwesties; betreurt dat de lidstaten niet systematisch met Europol samenwerken in gevallen van grensoverschrijdende voedselfraude, maar vaak bilateraal te werk gaan;

28. erkent het belang van klokkenluiders bij het onthullen van frauduleuze praktijken in de levensmiddelensector; verzoekt de lidstaten om de juiste voorwaarden te creëren voor veilige en anonieme aangiften van kwaadwillige praktijken door klokkenluiders;

29. is van mening dat de nationale bevoegde autoriteiten het publiek voor zover mogelijk en passend moeten informeren over terugroepacties en andere maatregelen van de bevoegde autoriteiten in gevallen van voedselfraude;

Wetgevingskader

30. is van mening dat officiële controles niet alleen gericht moeten zijn op voedselveiligheid, maar eveneens op de preventie van fraude en het risico van consumentenmisleiding; is verheugd over het feit dat het voorstel van de Commissie voor een herziening van de officiële controles voorziet in aanvullende controles in verband met voedselfraude in gevallen waarin bevoegde autoriteiten redenen te hebben om frauduleus gedrag te vermoeden bij een bepaald bedrijf;

31. merkt op dat in sommige lidstaten de controles gedeeltelijk worden overgedragen aan particuliere controle-instanties; benadrukt dat de nationale bevoegde autoriteiten altijd toezicht moeten houden op controlestelsels en alle particuliere controlestelsels moeten verifiëren, certificeren en controleren om te zorgen voor naleving van de nationale en internationale normen opdat zij hun bevindingen ter beschikking stellen van openbare agentschappen;

32. verwerpt eventuele plannen om inspectietaken van openbare instanties te delegeren aan bedrijven;

33. is van mening dat de rol van handelaren en het wetgevingskader voor de verkoop tussen bedrijven onderling, moeten worden verduidelijkt;

34. is van mening dat alle commerciële spelers die grondstoffen, voedselingrediënten of voedingsproducten verwerken, verhandelen of opslaan in het kader van de menselijke voedselketen, waaronder handelaren en eigenaren van koel- en vrieshuizen, moeten worden geregistreerd als exploitanten van levensmiddelenbedrijven en aan controles moeten worden onderworpen;

35. is van mening dat levensmiddelenbedrijven moeten weten waar de levensmiddelen of de ingrediënten die zij gebruiken, vandaan komen, dat wil zeggen dat elk levensmiddelenbedrijf in de productieketen zijn deel van de verantwoordelijkheid voor het eindproduct draagt;

36. erkent het belang van duidelijke en transparante etikettering in de handel tussen bedrijven onderling en tussen bedrijven en consumenten, en verzoekt de Commissie de EU-levensmiddelenwetgeving op dit gebied te herzien, om het risico op voedselfraude te verminderen;

37. vraagt om meer bewustzijn van en beter toezicht op de etikettering van tussen bedrijven en van bedrijven aan consumenten verkochte diepvriesproducten; vraagt de Commissie een voorstel in te dienen om op het etiket van vlees en vis verplicht te laten vermelden of, hoe vaak en hoe lang het product in kwestie is ingevroren;

38. is van mening dat de vermelding van het land van oorsprong op zich geen instrument voor de bestrijding van voedselfraude is, maar dat deze kan bijdragen aan een betere traceerbaarheid in de hele voedselketen, stabielere betrekkingen tussen vleesleveranciers en -verwerkers, meer zorgvuldigheid bij de keuze van leveranciers en producten door levensmiddelenbedrijven, en betrouwbaarder informatie voor consumenten, waardoor het consumentenvertrouwen wordt hersteld;

39. herinnert eraan dat Verordening (EU) nr. 1169/2011 bepaalt dat de Commissie uiterlijk in december 2013 uitvoeringshandelingen vaststelt betreffende de verplichte vermelding van het land van oorsprong, de etikettering van vlees van varkens, schapen, geiten en pluimvee, en betreffende de vrijwillige etikettering van levensmiddelen na een effectbeoordeling;

40. verzoekt de Commissie op korte termijn deze uitvoeringhandelingen vast te stellen betreffende de etikettering van vers vlees van varkens, schapen, geiten en pluimvee, en zich hierbij te baseren op de regels die reeds gelden voor niet-verwerkt rund- en kalfsvlees, zodat consumenten op de hoogte worden gebracht van de plaats waar dieren zijn geboren, gehouden en geslacht, en hierbij rekening te houden met de nationale en regionale stelsels voor oorsprongsvermelding van vlees;

41. herinnert er verder aan dat het Parlement in het verleden heeft gepleit voor oorsprongsetikettering voor vlees in verwerkte levensmiddelen, en dat de Commissie werkt aan een verslag over verplichte oorsprongsetikettering voor vlees dat in producten wordt verwerkt; roept de Commissie ertoe haar verslag op korte termijn te presenteren en vervolgens wetgevingsvoorstellen te doen om de vermelding van de oorsprong van vlees in verwerkte levensmiddelen verplicht te stellen, en hierbij rekening te houden met haar effectbeoordelingen en buitensporige kosten en administratieve lasten te voorkomen;

42. vraagt om een betere etikettering van verwerkte producten die vis bevatten, met name wat de oorsprong van de vis en de gebruikte vistechniek betreft;

43. verzoekt de Commissie om zich verder in te spannen, in samenwerking met de belanghebbenden en de lidstaten, om de omvang en de noodzaak van elektronische certificeringssystemen in de voedselketen te onderzoeken, waardoor fraude met papieren certificaten zou kunnen worden teruggedrongen;

44. wenst dat de Commissie een centraal Europees register voor paardenpaspoorten opzet om te voorkomen dat op frauduleuze wijze duplicaten van paspoorten worden afgegeven;

45. uit zijn bezorgdheid over het ontbreken van een Europees wetgevingskader betreffende vlees van gekloonde dieren;

46. vraagt de Commissie een methode te ontwikkelen om vlees van gekloonde dieren te traceren en te identificeren, bijvoorbeeld door een internationale databank met genetische informatie over gekloonde dieren op te zetten;

Verantwoord ondernemerschap

47. meent dat het nuttig is dat de levensmiddelensector zelf, ter aanvulling en niet ter vervanging van het stelsel van officiële controles voor de levensmiddelensector, particuliere programma's ter bestrijding van fraude proactief ontwikkelt en gebruikt, zoals eigen controles, analyse, producttraceringsplannen, audits en certificering, en is verheugd over lopende initiatieven zoals het Global Food Safety Initiative en het Food Fraud Initiative van de Michigan State University;

48. verzoekt de Commissie en de lidstaten te overwegen om exploitanten van levensmiddelenbedrijven wettelijk te verplichten bevoegde autoriteiten over gevallen van voedselfraude in te lichten;

49. is van mening dat de detailhandel de bijzondere verantwoordelijkheid heeft om de integriteit van voedingsproducten te waarborgen en van leveranciers een veilige toeleveringsketen te verlangen; meent dat het de verantwoordelijkheid van de detailhandelaars is om te controleren of er ten minste formeel aan de etiketteringsvoorschriften is voldaan; betreurt dat detailhandelaars en exploitanten van levensmiddelenbedrijven primaire producenten onder druk zetten om steeds goedkoper te produceren, vaak ten koste van de kwaliteit van de levensmiddelen of de ingrediënten;

50. merkt op dat levensmiddelenbedrijven momenteel niet altijd weten waar de ingrediënten die zij gebruiken, vandaan komen; is in dit verband van mening dat korte toeleveringsketens (lokaal en regionaal) meer transparantie kunnen waarborgen en de lange, gecompliceerde toeleveringsketens die een belangrijke rol in de voedselfraudecrisis hebben gespeeld, kunnen vervangen;

51. roept de Commissie op wetgevingsvoorstellen in te dienen overeenkomstig Verordening (EU) nr. 1151/2012 inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen, betreffende een „plaatselijke afzet en rechtstreekse verkoop"-etiket om de desbetreffende markten te ondersteunen en landbouwers te helpen om waarde toe te voegen aan hun producten;

Handhaving en controles

52. vraagt de Commissie om, overeenkomstig de artikelen 7 en 17 van Verordening (EU) nr. 1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten, de verkoop van producten die in de handel blijven onder een opzettelijk verkeerde of misleidende benaming te vervolgen of te voorkomen, aangezien ook dit als voedselfraude moet worden beschouwd;

53. is ervan overtuigd dat de bevoegde autoriteiten van houding moeten veranderen en hun administratieve en veterinaire aanpak moeten inruilen voor een aanpak gericht op rechtshandhaving, waarbij zij zich kunnen baseren op de ervaringen van de „flying squad" van de Deense voedselautoriteit en de „Arma dei Carabinieri" en de „Guardia di Finanza" in Italië; benadrukt dat een dergelijke aanpak slechts mogelijk is als speciale rechtbanken beschikken over rechters met deskundigheid op het gebied van de levensmiddelenwetgeving;

54. benadrukt dat de uitvoering van de controles op risico's gebaseerd moet zijn en de ontwikkeling van risicoprofielen en kwetsbaarheidsbeoordelingen voor elke toeleveringsketen en voedingsproduct moet omvatten, uitgaande van lopend transversaal universitair onderzoek op het gebied van voedselauthenticiteit en criminologie, zoals het onderzoek dat momenteel wordt gedaan bij de Vrije Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Wageningen;

55. vraagt de Commissie en de lidstaten Europese en nationale onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's verder te stimuleren om technologieën en methoden voor het detecteren van voedselfraude te ontwikkelen en toe te passen, zoals sensortechnologie, gegevensanalyse en productidentificatie, en de tests op korte termijn commercieel beschikbaar te helpen stellen; spreekt zijn erkenning uit voor de bestaande Europese onderzoeksprojecten rond de integriteit en authenticiteit van levensmiddelen, zoals TRACE en Authentic Food;

56. beveelt het VVB en nationale autoriteiten aan om bij hun controles onder andere zogenaamde massabalanscontroles van invoer-, uitvoer- en afvalstromen uit te voeren;

57. pleit voor betere coördinatie en communicatie tussen de nationale instanties die voedselfraude moeten onderzoeken, om de lidstaten te helpen hun inspanningen om dit probleem te bestrijden, op te voeren; roept de Commissie dan ook op om onverwijld een elektronisch systeem in te voeren, op basis van het bestaande systeem voor snelle waarschuwingen voor levensmiddelen en diervoeders (RASFF) zoals voorgesteld door de Commissie, voor snelle informatie-uitwisseling tussen de lidstaten en de Commissie in gevallen van voedselfraude; wenst dat er, naar het voorbeeld van de RASFF-verslagen, jaarlijks verslag wordt uitgebracht over de ontdekte voedselfraudegevallen;

58. wenst dat er een fraudebestrijdingsnetwerk wordt opgericht om de coördinatie tussen de verschillende Europese instanties (Europol, Eurojust, VVB) te verbeteren en zo voedselfraude effectiever te voorkomen en te detecteren;

59. stelt voor om DNA-tests in te voeren als standaardmethode bij controles ter plaatse voor het bepalen van soorten, in het bijzonder wat vlees- en visproducten betreft, en daartoe een centrale DNA-databank op te zetten;

60. vraagt de Commissie iets te doen aan de mazen in de bestaande voedselveiligheids- en traceerbaarheidsvoorschriften met betrekking tot de invoer van levensmiddelen uit derde landen, waarbij het risico van voedselfraude groter is;

61. benadrukt dat de onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten met de EU niet mogen leiden tot wijzigingen in de Europese wetgeving inzake voedselveiligheid en voedselzekerheid of tot minder capaciteit om op de naleving van die wetgeving toe te zien;

62. is van mening dat de resultaten van controles op een voor de consumenten makkelijk toegankelijke en bevattelijke wijze openbaar moeten worden gemaakt, bijvoorbeeld in de vorm van een notering; is ervan overtuigd dat dit de consumenten zou helpen beslissen en levensmiddelenbedrijven zou stimuleren om goed te presteren;

Sancties

63. is verheugd over het voorstel van de Commissie om zwaardere straffen in te stellen om ten minste het geschatte met de overtreding beoogde economische voordeel te neutraliseren, maar is van mening dat deze maatregel niet afschrikwekkend genoeg is; is van mening dat de lidstaten moeten voorzien in boetes voor voedselfraude die naar schatting ten minste twee keer zo hoog zijn als het met de fraude beoogde economische voordeel; meent dat ter verdere ontmoediging nog hogere boetes, waaronder strafrechtelijke boetes, door de lidstaten moeten worden ingesteld, voor gevallen van fraude waarbij de volksgezondheid welbewust in gevaar wordt gebracht, of voor gevallen van fraude met producten bestemd voor kwetsbare consumenten; stelt verder voor om in geval van herhaaldelijke overtredingen de exploitant in kwestie uit het register te laten schrappen;

64. betreurt dat de Commissie geen overzicht heeft van de verschillende nationale sanctiesystemen voor overtredingen op het gebied van voedselfraude en van de werking van deze sanctieregelingen op basis van EU-wetgeving; verzoekt de Commissie zo spoedig mogelijk zo'n overzicht te verkrijgen;

65. vraagt dat er meer rekening wordt gehouden met het dierenwelzijn en dat er strengere sancties worden toegepast als de regels niet worden nageleefd;

66. verzoekt de Commissie om gegevens uit de lidstaten te verzamelen en verslag uit te brengen over de verschillende nationale stelsels wat betreft het soort straffen en de strafmaat voor overtredingen op het gebied van voedselfraude en de werking van de sanctieregelingen;

67. verzoekt de Commissie en de lidstaten ook andere methoden te overwegen om voedselfraude te voorkomen en te ontmoedigen, zoals „naming and shaming" door middel van een Europees register van veroordeelde frauderende levensmiddelenbedrijven;

68. dringt aan op uitbreiding van de huidige traceerbaarheidssystemen en consequente omzetting van de in basisverordening (EG) nr. 178/2002 voorziene volledige traceerbaarheid met betrekking tot levensmiddelen, voedermiddelen, voedselproducerende dieren en alle overige stoffen die bestemd zijn om in een levensmiddel of voedermiddel te worden verwerkt of waarvan verwacht kan worden dat zij hiervoor worden gebruikt; dringt erop aan dat de weg van een product door de hele keten, in alle stadia van productie, verwerking en verkoop, in heel Europa door controleurs zonder lacunes te volgen moet zijn en transparant moet zijn, zodat frauduleuze levensmiddelen in alle productiefasen snel kunnen worden geïdentificeerd;

69. stelt voor onderzoekslaboratoria en laboratoriumpersoneel van bedrijven te verplichten alle resultaten van onderzoek van levens- en voedermiddelen die duiden op fraude of belangrijk zijn voor het bestrijden van fraude, aan de bevoegde toezichthoudende autoriteiten te melden;

o

o o

70. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.